

NIET -
ONTVANKELIJK

ONGEGROND/
AFGEWEZEN

Psychiater wil familiedrama voorkomen

Het is goed dat het mensen vrij staat naar de tuchtrechter te stappen, maar soms vraag je je wel af hoe iemand het in zijn hoofd haalt om te klagen. Zoals de man in deze tuchtzaak, die een psychiater aanklaagt, onder meer omdat ze haar geheimhoudingsplicht zou hebben geschonden. En inderdaad, de arts in kwestie heeft dat gedaan, maar met heel goede reden.

De man in kwestie was blijkbaar in een moeilijke echtscheiding verwikkeld, en vond het op een gegeven moment een goed idee om een brief te sturen naar een psycholoog bij wie hij ooit onder behandeling was. Die was

met pensioen, en stuurde de brief door naar de psychiater, die teamleider was in de instelling waar de man ooit onder behandeling was. In die brief zinspeelt de man op het aanrichten van een familiedrama, in niet mis te verstane bewoordingen. Later zegt hij dat het een grap was, en een verzoek aan de psycholoog om te helpen bij de boedelscheiding.

Daarvoor koos hij dan wel een buitengewoon beroerde aanpak. Het is zeer goed te begrijpen dat de psychiater ongerust was, ook gezien de voor geschiedenis van de man. Het regionaal tuchtcollege vond in eerste

instantie echter dat er eerst contact met de man moest worden opgenomen voordat zij derden informeerde en daardoor haar beroepsgeheim doorbrak. Het Centraal Tuchtcollege vindt daarentegen dat zij er wel goed aan deed om eerst de ex-echtgenote en kinderen, en de politie te waarschuwen, voordat zij contact met de man zelf opnam. Het belang van ex-vrouw en kinderen woog hier zwaarder. Klacht ongegrond.

Sophie Broersen, arts niet-praktiserend/
journalist

Sjaak Nouwt, jurist KNMG

Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg d.d. 23 mei 2017

(ingekort door redactie Medisch Contact)

Beslissing in de zaak onder nummer C2016.454 van A, wonende te B, C, appellant in het principaal beroep, verweerder in het incidenteel beroep, tevens klager in eerste aanleg, tegen D, psychiater, werkzaam te E, verweester in het principaal beroep, appellante in het incidenteel beroep, tevens verweester in eerste aanleg, gemachtigde: mr. M.R. Gans, advocaat te Groningen.

01

Verloop van de procedure

A, hierna klager, heeft op 26 mei 2016 bij het Regionaal Tuchtcollege te Groningen tegen psychiater D, hierna de arts, een klacht ingediend. Bij beslissing van 11 oktober 2016, onder nummer G 2016/74, heeft dat college het tweede klachtonderdeel gegrond verklaard, het eerste en het derde klachtonderdeel ongegrond verklaard en afgewezen en heeft dat college bepaald dat geen maatregel wordt opgelegd.

Klager is van die beslissing tijdig in beroep gekomen. De arts heeft een verweerschrift in beroep ingediend en daarbij tevens incidenteel beroep ingesteld. (...)

02

Beslissing in eerste aanleg

2.1 (...)

'2 De feiten

(...)

2.1 Verweester was in het verleden werkzaam als psychiater bij GGZ F. Vanwege relatieproblemen zijn klager en zijn toenmalige partner in 2008 door de huisarts naar haar verwezen. Op verzoek van de ex-partner werd gevraagd meer specifiek te kijken of bij klager sprake was van het aspergersyndroom. Inmiddels is verweester werkzaam als inhoudelijk teamleider van het autismeteam G (hierna: G), onderdeel van H. (...)

2.3 Op basis van voornoemde gesprekken kwam verweester tot de conclusie dat er kenmerken aanwezig waren die wezen in de richting van PDD-NOS. Dit heeft verweester aan de doorverwijzend huisarts aangegeven bij brief d.d. 23 september 2008. In deze brief heeft verweester eveneens vermeld dat klager het niet eens was met de manier waarop de diagnostiek had plaatsgevonden en dat hij geen contact meer wenste met de ggz. Verweester heeft klager en zijn toenmalige partner gewezen op een nieuwe relatietherapie (REL-ASS) waar zij mogelijk baat bij konden hebben.

2.4 Vanaf 2011 is klager onder behandeling gekomen bij H. Verweerster was toen niet meer bij de behandeling van klager betrokken.

2.5 Op of omstreeks 25 juni 2015 heeft klager een brief geschreven naar G gericht aan mevrouw I, die in 2012 als psycholoog bij de behandeling van klager betrokken was. Omdat mevrouw I inmiddels met pensioen was, is de brief ongeopend naar haar huisadres gestuurd.

2.6 Naar aanleiding van de inhoud van de brief heeft mevrouw I op 30 juni 2015 telefonisch contact opgenomen met verweerster in haar hoedanigheid van teamleider. Zij vertelde dat in de brief onder andere melding werd gemaakt van een familiedrama waarbij de man vrouw en kinderen vermoordt en daarna de hand aan zichzelf slaat. Aan het eind van de brief stond: *“Wilt u helpen zo’n drama te voorkomen? Doe dan wat redelijkerwijs in uw vermogen ligt, maar doe het wel een beetje snel, a.u.b... Noodkreet van A.”*

2.7 Verweerster heeft in overleg met haar collega’s en de geneesheer-directeur contact opgenomen met derden onder wie de ex-partner van klager, de crisisdienst van GGZ-F en de politie. Er is diezelfde dag een dbc geopend en er is contact opgenomen met de waarnemend huisarts van klager die de verwijzing naar H (achteraf) heeft geregeld.

2.8 Op 2 juli 2015 heeft klager een e-mail gestuurd waarin hij uitleg gaf over de inhoud van de brief van 25 juni 2015. In de e-mail heeft hij eveneens aangegeven geen contact meer te willen met H. Het medisch dossier is op 4 augustus 2015 gesloten.’

2.2 De in eerste aanleg ingediende klacht en het daartegen gevoerde verweer houden het volgende in.

‘3 De klachten

Klager verwijt verweerster – zakelijk weergegeven – dat:

1. zij in 2008 te lichtvaardig de diagnose PDD-NOS heeft gesteld. Hierdoor is klager ten onrechte als autist bestempeld waardoor hij schade heeft opgelopen;
2. zij zich op of omstreeks 30 juni 2015 niet heeft gedragen en gehouden aan de daarvoor geldende richtlijnen en voorschriften doordat ze haar geheimhoudingsplicht heeft geschonden; (...)

4 Het verweer

Verweerster is van mening dat haar geen tuchtrechtelijk verwijt kan worden gemaakt. (...)

2.3 Het regionaal tuchtcollege heeft aan zijn beslissing de volgende overwegingen ten grondslag gelegd.

‘5 De beoordeling van de klacht

(...)

5.2 Het college is van oordeel dat verweerster geen verwijt kan worden gemaakt voor wat betreft het stellen van de diagnose binnen het autistisch spectrum. (...)

5.3 Voor wat betreft het tweede klachtonderdeel is het college van oordeel dat op of omstreeks 30 juni 2015 een behandelovereenkomst is ontstaan. Op deze dag heeft het team waar klaagster leiding aan geeft kennis genomen van de hulpvraag van klager en hierop actie ondernomen. Immers, uit de brief valt redelijkerwijs af te leiden dat wordt verzocht een familiedrama te voorkomen. Dat klager ter zitting heeft aangegeven dat de brief niet met een dusdanig doel is geschreven en alleen is gebruikt om mevrouw I te vragen te helpen met het regelen van de boedelscheiding doet hier niet aan af en kan ook niet uit de inhoud van de brief worden afgeleid.

5.4 Nu sprake is van een behandelovereenkomst dient het optreden van verweerster met betrekking tot het tweede klachtonderdeel beoordeeld te worden naar het bepaalde in artikel 88 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) en in artikel 457 van de Wet inzake de geneeskundige behandelingsovereenkomst (Wgbo), volgens welke artikelen verweerster verplicht is tot geheimhouding ten opzichte van al datgene wat haar bij het uitoefenen van haar beroep op het gebied van de individuele gezondheidszorg als geheim is toevertrouwd of ter kennis is gekomen en waarvan zij het vertrouwelijke karakter moest begrijpen. Deze geheimhoudingsplicht mag alleen worden doorbroken als er sprake is van toestemming van de patiënt, bij een wettelijke plicht tot spreken of bij een conflict van plichten. Bij het maken van een keuze om deze plicht te doorbreken, spelen onder meer de volgende criteria een rol:

- het is niet mogelijk toestemming van de patiënt te vragen dan wel te krijgen;
- de arts komt in gewetensnood als hij zijn beroepsgeheim niet doorbreekt;
- zwijgen kan ernstige schade opleveren;
- het doorbreken van het beroepsgeheim kan deze schade voorkomen;
- het beroepsgeheim wordt zo min mogelijk geschonden;
- de arts ziet geen andere weg om het probleem op te lossen.

5.5 Voorts dienen bij de beoordeling van de klacht in aanmerking te worden genomen de KNMG-richtlijnen inzake het omgaan met medische gegevens van januari 2010. Deze richtlijnen

houden onder meer in, voor zover hier van belang:

“(…)

Conflict van plichten

Er zijn situaties denkbaar waarin de arts meent zijn zwijgen te moeten doorbreken omdat een ander belang zwaarder weegt en daardoor een ernstig nadeel voor een ander kan worden voorkomen. Dit kan een belang van de patiënt zijn, maar ook een belang van een (willekeurige) ander.

“(…)

In het tweede geval – het belang van een ander dan de patiënt – kan gedacht worden aan de situatie waarin de patiënt aangeeft dat hij een met naam genoemde ander iets ernstigs wil aandoen. Het belang van de ander kan zwaarder wegen dan het belang van de patiënt op geheimhouding.

“(…)”

5.6 Nu sprake is van een geheimhoudingsplicht, zal het college het tweede klachtonderdeel in het licht van voornoemde criteria behandelen. Vaststaat dat verweerster de inhoud van de brief met derden heeft gedeeld. Hiermee heeft zij haar geheimhoudingsplicht geschonden. Aldus dient de vraag beantwoord te worden of het verweerster was toegestaan om dat onder de gegeven omstandigheden te doen.

5.7 Het college is van oordeel dat het verweerster in de gegeven omstandigheden niet was toegestaan de geheimhoudingsplicht te schenden. Wat betreft de omstandigheden acht het college het tijdsverloop van ten minste vijf dagen tussen de dag waarop de brief door klager is geschreven en de dag waarop verweerster kennis kreeg van de inhoud van belang. Dit had voor verweerster reden moeten zijn om alles in het werk te stellen om eerst contact met klager op te nemen alvorens derden in kennis te stellen. Dat zij ter zitting heeft aangegeven dat ze dit heeft gedaan om de ex-partner en kinderen een voorsprong te geven doet hier niet aan af. Aldus is het tweede klachtonderdeel gegrond.

5.8 Hoewel het tweede klachtonderdeel op zichzelf gegrond is, ziet het college in de gegeven omstandigheden af van het opleggen van een maatregel. Ter zitting is komen vast te staan dat direct na het informeren van de ex-partner is geprobeerd contact op te nemen met klager. Daarnaast acht het college van belang dat het voor verweerster niet duidelijk was waar klager zich bevond, terwijl de toon van de brief redelijkerwijs aanleiding gaf tot ongerustheid. (…)

04

Beoordeling van het beroep

“(…)”

Beoordeling

4.4 (…)

In incidenteel beroep is de arts opgekomen tegen de gegrondverklaring van de klacht dat zij zich op of omstreeks 30 juni 2015 niet heeft gedragen en gehouden aan de daarvoor geldende richtlijnen en voorschriften doordat zij haar geheimhoudingsplicht heeft geschonden (klachtonderdeel 2). (…)

4.5 Gelet op de bewoordingen waarin de brief van klager is opgesteld (onder het kopje en met vet gedrukte tekstregels)

‘Familiëdrama

Man vermoordt vrouw en kinderen en slaat daarna de hand aan zichzelf, de zinsnede ‘Helaas maakt mijn vragen, bidden en smeken totaal geen indruk op J, grove minachting is mijn deel, kan vanwege mijn fragiele gezondheid blijkbaar ook letterlijk doodvallen van haar en drijft zij mij mogelijk tot iets wat ik toch eigenlijk niet had gewild maar iedere dag krijg ik meer zin om haar vreselijk overhoop te ...’ en:

‘Wilt u helpen zo’n drama te voorkomen? Doe dan wat redelijkerwijs in uw vermogen ligt, maar doe het wel een beetje snel a.u.b... Noodkreet van A.’

alsmede de voor meerdere uitleg vatbare liedtekst:

‘O wat een dag...

Binnenkort komt de dag

dat ik Hem begroeten mag

mijn problemen zijn voorbij

Jezus komt en ik weet dat Hij

mij een plaats heeft bereid

vrede tot in eeuwigheid

wat een dag

o wat een dag dat zal dat zijn’

ligt het niet voor de hand dat, zoals klager stelt, er sprake was van een grap of een verzoek tot bemiddeling bij de afwikkeling van de boedelscheiding aan psycholoog I, maar lijkt veeleer sprake te zijn van een noodkreet ter voorkoming van een familiëdrama. Dit geldt temeer omdat klager al eerder met suïcide heeft gedreigd en psycholoog I, die voorheen bij de behandeling van klager was betrokken, haar bezorgdheid jegens de arts had geuit. Naar het oordeel van het Centraal Tuchtcollege heeft de arts (met haar team) vervolgens, en gelet op de gegeven omstandigheden terecht, niet alleen direct maar ook adequaat op de hulpvraag van klager gereageerd. (…)

Het Centraal Tuchtcollege stelt vast dat de onderhavige brief van klager is gericht aan het autismeteam G ter attentie van mevrouw I. Laatstgenoemde (die toen inmiddels met pensioen was) heeft de brief na kennisname van de inhoud, direct voorgelegd aan de arts als teamleider van G en haar bezorgdheid geuit. De arts heeft vervolgens overleg gehad met haar leidinggevende over het als acuut ingeschatte gevaar en de veiligheidsrisico's voor de ex-echtgenote en de kinderen. De arts heeft vervolgens contact gezocht met de ex-echtgenote alsmede de crisisdienst en de politie ingelicht. Een lid van haar team, de voormalig hoofdbehandelaar van klager, is gevraagd zo spoedig mogelijk contact met klager op te nemen. Vaststaat derhalve dat de arts de brief met derden heeft gedeeld en hiermee de geheimhoudingsplicht heeft geschonden.

Thans dient de vraag te worden beantwoord of de arts verschoonbaar de geheimhoudingsverplichting mocht schenden.

Anders dan het regionaal tuchtcollege, is het Centraal Tuchtcollege van oordeel dat het de arts – gelet op de omstandigheden van het geval – was toegestaan om de geheimhoudingsplicht te schenden, aangezien hier sprake was van een situatie waarin de arts zijn zwijgen moest doorbreken omdat een ander belang (in dit geval veiligheid van ex-echtgenote en de kinderen) zwaarder

woog en daardoor een ernstig nadeel voor een ander kon worden voorkomen (conflict van plichten).

Het Centraal Tuchtcollege acht het om meerdere redenen onjuist dat de arts eerst contact met klager had moeten opnemen, er daarbij van uitgaande dat er een tijdsverloop van ten minste vijf dagen zat tussen de dag waarop de brief is geschreven en de dag waarop de arts kennis kreeg van de inhoud van de brief. Allerm minst staat vast dat er een delay van vijf dagen is opgetreden. De brief is volgens klager weliswaar rond 25 juni 2015 verzonden maar aangezien het (ter zitting in beroep getoonde) poststempel van K op de enveloppe geen datum bevat en ook de brief zelf niet van een datum was voorzien, was het voor de arts niet kenbaar hoe recent deze brief was geschreven en gepost. Daarmee was voor de arts onduidelijk hoe acuut de noodkreet van klager was en was direct handelen geboden. Hieraan doet niet af dat klager – achteraf – stelt dat zijn brief helemaal geen noodkreet was.

Op grond van al het vorenstaande acht het Centraal Tuchtcollege de handelwijze van de arts zorgvuldig. Klachtonderdeel 2 is derhalve ongegrond. (...)

05

Beslissing

Het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg (...)

- vernietigt de beslissing van het regionaal tuchtcollege voor zover deze betreft de gegrondverklaring van het tweede klachtonderdeel;

en in zoverre opnieuw rechtdoende:

- verklaart dit tweede klachtonderdeel alsnog ongegrond; (...)

Deze beslissing is gegeven door mr. K.E. Mollema, voorzitter, mr. E.F. Lagerwerf-Vergunst en mr. A. Smeeïng-van Hees, leden-juristen, drs. A.C.L. Allertz en drs. E.J. Stevelmans, leden-beroepsgenoten, en mr. H.J. Lutgert, secretaris, en uitgesproken ter openbare zitting van 23 mei 2017. ■

web

De volledige tekst van deze uitspraak staat op medischcontact.nl/tuchtrecht. Log in, bekijk deze en eerdere uitspraken en discussieer mee.

Voor meer uitspraken zie tuchtrecht.nl.

OPVALLENDE UITSPRAKEN

● Huisarts schendt beroepsgeheim

Klacht tegen een huisarts die in het verleden de huisarts was van het gezin van klaagster. Klaagster is verwikkeld in een juridische procedure met haar ex-echtgenoot tot het verkrijgen van eenhoofdig gezag over hun 11-jarige zoon. Ze verwijt de huisarts dat hij zich in een e-mailbericht aan de ex-echtgenoot ten onrechte en op een voor hem als voormalig huisarts niet passende wijze in een juridische discussie heeft gemengd, dat hij over medische informatie van klaagsters zoon beschikt en deze mogelijk heeft opgevraagd terwijl hij al jaren niet meer de huisarts is van klaagster en haar zoon, en niet bevoegd is tot het beschikken over dan wel het verkrijgen van deze informatie. En ten slotte dat hij in zijn e-mail impliciete en expliciete beschuldigingen aan het adres van klaagster heeft geuit die deels berusten op eigen interpretatie van medische informatie. Het regionaal tuchtcollege verklaart de eerste twee klachtonderdelen gegrond en legt de huisarts een waarschuwing op. Door het verstrekken van de informatie aan de ex-echtgenoot konden derden kennis nemen van medische – en daarmee hoogst persoonlijke en vertrouwelijke – informatie van de zoon van klaagster. Hiermee heeft de huisarts zijn beroepsgeheim geschonden.

RTG Eindhoven, 9 februari 2018

● Huisarts bejegent patiënt onheus

Klacht tegen een huisarts die wordt verweten een patiënt onheus te hebben bejegend. De huisarts toonde volgens patiënt weinig inlevingsvermogen, keek op het scherm in plaats van naar haar en had een agressieve en aanvallende houding door ongevraagd advies te geven over levensstijl terwijl hij niets van haar afwist. Hij stelde zich volgens de patiënt weinig professioneel en respectloos op en weigerde haar te onderzoeken. Het regionaal tuchtcollege verklaarde de klacht gegrond en legde de huisarts een schorsing van zes maanden op. De huisarts stelde hoger beroep in tegen deze beslissing bij het Centraal Tuchtcollege. Dat vernietigde de beslissing van het regionaal tuchtcollege ten aanzien van het klachtonderdeel over de weigering patiënt te onderzoeken, verklaarde dit klachtonderdeel alsnog ongegrond en legt de huisarts een berisping op.

CTG, 6 februari 2018

Elke week selecteren KNMG-juristen opvallende uitspraken in het gezondheidsrecht. Een volledig overzicht kunt u vinden op medischcontact.nl/recht. Tegen uitspraken van regionale tuchtcolleges kan tot zes weken na de uitspraak nog hoger beroep worden aangetekend.

